

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz kordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és újság utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.
 Helyes névvel és címvel.

NAGYVÁRAD, február 19.

A rendőrség államosítása.

Az ország összes városait érdeklő kongresszus volt tegnap a fővárosban. A vidéki rendőrkapitányok gyűltek össze tanácskozássra, hogy megbeszéljék a vidéki rendőrség mai helyzetét s a szükséges teendőket.

Csak természetes, hogy ők is, a kik e téren a lezárnyadóbb szakemberek, az összes vidéki rendőrség államosításában látnak azt a helyes megoldást, amelyvel gyökeresen lehetne segíteni a mai, türelhetetlen állapotokon.

A rendőrség államosításának szükségére már köztudatba ment át. Részben azért, hogy függetlenítve legyen a rendőrség a városok törvényhatóságaitól, a melyek, különösen ahol a nemzetiségi aspirációk uralkodnak, nem mindég szolgálják az állameszme érdekeit, részben pedig azért, hogy a városok nem bírják el a rendőrségi intézmény egyre fokozódó nagy kiadásait s így a legtöbb városban a szűk anyagi viszonyok miatt, különösen a létszám tekintetében, korántsem

felel meg a városok viszonyainak s a közbiztonság követelményeinek a rendőrség.

A rendőrség államosításának szükségét a belügyi kormány is belátta s az összes városoktól bekérte a rendőrség mai keretének adatait. Bármiként tervezi a kormány az államosítást, a városokról aligha veheti le a rendőrség fenntartásával járó mai terheket, azonban a városok mégis csak nyerni fognak, mert az intézmény fejlesztésével járó terhektől megszabadulnak. De sokat nyer vele a közbiztonság, mert az el sem képzelhető, hogy államosítás esetén a mai nagyon is szűk keretben maradjanak a vidéki városok rendőrségei.

Mint fentebb már említettük, a rendőrség függetlenítése az egyik cél az államosításnál. A rendőrségnek kitűzött célja van s nem lehet azt függővé tenni a törvényhatóságok politikai irányzatától s eszközül odadobni egyik vagy másik politikai pártnak. Már pedig az tagadhatatlan, hogy a mostani viszonyok mellett a vidéki rendőrség ki volt szolgáltatva mindennemű politikai befolyásnak. Felidézhetnénk erre nézve Nagyváradról is egy szomorú példát. Pedig itt egy intelligens

magyar városban vagyunk. Minő példák vannak a nemzetiségi többséggel bíró városokban.

Igaz, hogy a legutóbbi alkotmányellenes kormányzat idején arra is volt példa, hogy egy erőszakos kormány mint használhatja fel az állami rendőrséget a maga céljaira; de hát ez az elszigetelt eset nem lehet irányadó a kérdés eldöntésénél, mikor nagyobb és fontosabb érvek és érdekek: a nemzeti izgatások fenntartása és a városok pénzügyi viszonyai tolják előtérbe a rendőrség államosítását.

Ez utóbbi szempont kell, hogy vezesse Nagyvárad városát is a kérdésben.

A város óriási terhet visel a rendőrség fenntartásával s ezzel szemben mégis alig tartható fenn rendőrségünk sokáig a mai szervezetében.

Egy ilyen széttagolt, nagyterjedelmű városban, mint Nagyvárad, 93 emberrel éjjel-nappal nagyon bajos, sőt lehetetlen a köz- és vagyonbiztonságot jól fenntartani, még akkor is, ha nem igényelné ezek részét a másnemű állami és közigazgatási teendők egész sokasága.

Különösen nagyon csehtől állunk az éjjeli

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Mikor nincs óra a házban . . .

Irtá: M. E.

Zsákos Benjamin, aki amolyan régi kaliberű becsületes csizmadia volt, elővette a job-bik (?) eszt és megfontolva a Szent-rás igazságát, melyben az Ur maga mondja, hogy nem jó az embernek egyedül lenni, — megházasodott. Mivel pedig menyasszonyának, aki a szomszéd faluból való volt, minden árvasága mellett egy dűledező ház volt a hozománya, mely ingatlan létére ragaszkodik a földhöz s azt senki kedvéért el nem hagyja, Benjamin ur (volt neki esze ha kellett!) költözött át a szomszéd faluba, mert belátta, hogy ha a hegy nem megy Mohamedhez, nincs más hátra, mint, hogy Mohamed menjen a hegyhez.

Csak hogy persze, a szegény embert az ág is huzza, a költözködés nem eshetett meg néminemű kárvallás nélkül. Történt ugyanis, hogy a Zsákos uram ősi kakukkos órája (a szépnyja vette — ócskán) a költözködési alkalmatosság rázásának miatta elromlott; leg-alább is odahaza nem tudták elindítani, pedig okoskodtak mind a ketten eleget.

— Talán egy kis olajat töltenél hozzá, — véleményezte az ujdonsült menyecske.

— Hova gondolsz Pepi lelkem? Hiszen elindulás előtt olajoztam meg — bizonyítottatta a férj.

Végre sem maradt más hátra, mint szét-szedni az ócska labirintust, hogy aztán soha többé összerakni ne lehessen. Benjamin ur nem született órásnak s mivel ki minék nem mestere, hohéra annak, úgy össze-vissza szedte-vette azt a sok forgó, kapaszkodó, lengő, ereszkedő histériát, hogy könnyebb lett volna újat csinálni, mint azt megreperálni. Hja, sutor ne ultra crepidam! Aztán a faluban nem is volt órás, Benjamin ur pedig soha életében zsebórával nem dicsekedett, bár láncot hordott, végén pipaszurkálóval; így történt, hogy a Zsákos-neofamilia óra nélkül maradt. Nehéz helyzet ez; tessék megpróbálni falun, ahol nincs toronyóra s órás-üzlet.

Reggelre kelve szerették volna magukat tájékozni; de hogyan? A konyhaablak átnyílt ugyan a szomszédasszony udvarára, de azt csak meg nem teszik, hogy a szomszédasszonytól (akinek még hozzá a férje cimbalmos!) kérdezzék meg hány óra. Hiszen kigunyolná őket; elmondaná koldusnépségeknek, hogy még órájuk sincs, aztán elmondaná a faluban (nagy szó ez!) stb stb. Rendezkedtek tehát óra nélkül, majd megfőzték az ebédet s el is költötték jó étvágyal. Ozsonnátját lehetett (szerintük, midőn a szemközt lakó lakatos inasa beköszön

tött egy szakadozott fejbőrű cipővel, hogy meg kellene varni.

— Aztán azt mondta a majsztram hogy ebédutánra meglegyen — kötötte ki a kis impostor s avval ellillant.

Paff lett erre a beszédre mind a kettő. Hogyan? Hát még de! sincs? Hiszen ők már ozsonálni akartak. Ejnye, az a kakukkos óra... Aznap kétszer vacsoráltak.

Másnap borus idő volt. Okultak a tegnapi bolondságon s csak jó későn fogtak az ebéd-készítéshez. A szomszédasszony az udvaron sürgött-forgott, Pepi asszonyság, biztosan akarván tudni, hogy csakugyan délelőtt van-e, át-szólta hozzá:

— Mit főz ebédre cimbalmosné asszonyom

— Ebédre-e? . . . — csodálkozott az —

— Hiszen már régen ebédeltünk.

Megint nagyot néztek mind a ketten: Már délután volna? Ejnye az a vén kakukkos óra . . . Aznap megspórolták a vacsorát.

Reggel még ágyban voltak, midőn a szomszédasszony bekiáltott a konyha ablakán, hogy:

— Hány óra téss asszony? Mert az én óráim megállott . . .

Most voltak még csak igazán csapdában. Fejükre huzzák a paplant s adták az alvót. A cimbalmosné pedig megunt a dolgot s odább állott. De most már aztán kitört a Benjamin ur szívéből a keserű bosszúság:

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszűnteti a köhögést, vándorot, éjjeli izrádást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
 ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értékes utazásokat is kínálak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre s gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

őrségekkel. Mintegy 160 utcában egyidőben csak 23 rendőr teljesít őrszolgálatot, s éjjelenként ezek kétszer fel lesznek váltva. Lássuk a beosztást, hogy mily óriási területen kell egy-egy rendőrnek éjjeli szolgálatot teljesíteni.

Szent László-hidtól a Széchenyiig, Bémer-tér, Aldás Sándor, Szilágyi, Szalárdi, Színház, Szentjános-utca Reichig egy kerület.

Széchenyitől a kórházig, Sal Ferenc, Szta-rovesszky, Ritoók, Verbőczy-utcák és a Széchényi-tér egy rendőrré van bízva.

Még nagyobb kerület egy rendőrré Csen-gery, Kálvária, Lakatos, Pál, Vizvezeték, Város-lyiget, Sztaroveszky-utca és az egész Porond.

A város legmozgalmasabb helyén is egy rendőr vigyáz a következő területre: Szent László tér, Kossuth-, Zöldfa-, Kapucinus és Pável-utca.

Egy őrségre van bízva az egész Rét, Szé-les-utcával, — továbbá az egész Csillagváros.

Es az egész város így van beosztva az éjjeli őrségekre. Lehet-e itt rendőri éberségről, buzgalomról beszélni. Itt csütörtököt mond minden buzgóság, odaadás, mert ilyen nagy területeket kellőleg nem lehet egy embernek ellenőrizni s ha nem lesz államosítás, a rend-őrség szaporítása elől a város ki nem térhet.

A zárszámadási bizottság ülése.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház zárszámadási bizottsága tegnap ülést tartott és tárgyalta az 1904. évi zárszámadást. A zárszámadásban szerepel Tallián Bélának, a Tisza-kabinet földmivelésügyi miniszterének 7200 koronás segélye a Vadász- és Versenylap című sportújság részére. Tallián ezt a segélyt akkor juttatta a nevezett lapnak, mikor a totalizátor ellen a közvélemény mozgalma megindult. Hírlik, hogy e tételt legközelebb szóvá teszik a képviselőházban.

— Ejnye, hát én már az emberek személe sem kerülhetek? Már ezután azt sem fogom tudni mikor kezd más ember a napot? . . . Ha ez így megy, maholnap este fogunk felkelni és éjszaka ebédelni . . . Pepi lelkem add ide a jobbik kabátom. Bemegyek a városba és veszek egy amolyan berregő órát . . . Én már ki nem állom!

El is indult a városba. — Pepi asszony-ság tartva tőle, hogy a szomszédasszony még egyszer meg találja kérdezni hány az óra, gondolt túrfangosat s elment pár krajcárért benzint venni a patikába; ott legalább megtudja, hogy hány az óra. De lám, a szegény embernek mindig peche van. A patikában is épen akkor igazította az egyik segéd az órát. Aznap nem is főzött ebédet, nehogy a szomszéd-asszony megszólítsa s neki pirulva kelljen bevallania, hogy bizony még órájuk sincs. Rettenetes is lehet az. A szomszédasszonynak pedig nem is volt szándéka kérdezősködni. Tudta ő már hogy nincs órájuk. Míg ugyanis Pepi asszony a patikában próbált szerencsét, a cim-balmosné több sikertelen bekiabálás után került egyet s belépett a házba. Ott volt alkalma látni a nyugalmazott százados kakukkos órát.

Este érkezett meg Benjamin ur az órával. Volt öröm Izraelben. Egyre-másra próbálgatták a csengőjét. A szomszédasszony hallgatta, de mikor a sok berregésnek nem akart vége szakadni, átszólt csufondósan:

— Talán bizony órát vettek!
— Nem vettünk bizony; volt nekünk mindig.

— Igen az az ócska kakukkos, de én ezt az ébresztőt értem.

— Ha mondom egyszer, hogy megvolt, nem vettük! — dühöngött Benjamin.

— Akkor — vágta vissza a cim-balmosné — bizonyára sifonban tartották eddig . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 19.

Elnök: Justh Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése s az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után

Héderváry Lehel: Bemutatja a mentelmi bizottság jelentését Lengyel Zoltán mentelmi jogának megsértéséről. Kéri a jelentés kinyomatását, szétosztását és annak idején napirendre való kitűzését. (Helyeslés.)

Munkásbiztosítás.

Elnök: Következik a munkásbalesetbiztosítási törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

Gratz Gusztáv: A munkásbiztosításnak minél szélesebb körben való kiterjesztését kívánja. Ezért oly módosítást ajánl, hogy a törvény rendelkezései az ügyvédi, közjegyzői és műszaki irodákban alkalmazottakra is kiterjesztessék. (Helyeslés.)

Elnök: A vitát bezárja. Az előadót illeti a szó.

Szatmári Mór: Ellenzi Baloghy módosítását, mely a betegsegélyező pénztárak orvosait fizetés szerint kategorizálná. (Helyeslés.)

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Feltétlenül szükségesnek tarja, hogy a mezőgazdasági munkások is részesüljenek a biztosítás áldásában. Azonban mivel a mezőgazdasági munkások helyzete egészen más, mint az ipari munkásoké, ezt a kérdést egészen más fajta törvénnyel kell megoldani. Mezői talán szeretné a két művelési ág munkáskérdését összevonni. De nekünk ezt tenni nem szabad. (Helyeslés.) A jelen törvényjavaslat csak első sorozata a kormány szociálpolitikai alkotásainak, melyet néhány hét múlva követni fog a mezőgazdasági cselédekre vonatkozó, majd pedig a mezőgazdasági munkások biztosításáról szóló törvényjavaslat, kéri ezért Mezői indítványának elvetését. (Éljenezés és taps.)

A Ház az első szakaszt Mezői Vilmos, Gratz Gusztáv és Baloghy Ernő módosításainak elvetésével megszavazza. Következik a második szakasz.

Gratz Gusztáv: Az általános vita során kifejtettek alapján módosítást nyújt be, mely a *házi cselédek* bevonását célozza a biztosítási körbe s melynek elfogadását már azért is reményli, mert az államtitkár ur már előzetesen kifejezte hozzájárulását.

Elnök: Szavazást rendel, de a Ház nem volt határozatképes, mire az ülést negyedóra felfüggesztette.

Szünet után föllálva szavaztak s bár Sze-rényi is a módosítás mellett szavazott a Ház a szakaszt változatlanul elfogadta. Következik a harmadik szakasz.

Lányi Mór: Módosítást ajánl a harmadik szakaszhoz, mely szerint a *kereskedelmi alkalmazottak* is bevonassanak a biztosítási körbe. Ajánlja a módosítás elfogadását. (Helyeslés.)

Megint a tótok.

Szkicsák Ferenc: Személyes megtámadtás címen szólal fel. Hencz Károly tegnap azt állította, hogy ő elvesztette azt a jogát, hogy állításait becsületszárával erősíthesse meg (Ugy van! Ugy van!) Hosszas mentegetőzés után gyanúsítja a néppártot, hogy Hlinkával levele-

zett. Végül kijelent, hogy ő feltétlenül tisztellett viseltetik a magyar állameszme, a magyar nemzetiség . . . (Hosszantartó óriási lárma.)

Felkiáltások: Rendre! Rendre!

Elnök: Nagy lármban nem hallhatta, mit mondott a szóló, majd megfogja állapítani a gyorsírói feljegyzésekből (Zaj.)

Szkicsák Ferenc: . . . A magyar nemzet iránt s az ellen nem izgat. Kijelenti, hogy ő politikai pártja faktura alatt mindig a legnagyobb jóhiszeműséggel járt el. (Élénk derűtség.)

Ernszt Sándor: Személyes megtámadtás címen kijelenti, hogy amit Szkicsák mondott azért vállalja a felelősséget. Azokban rá nézve kompromitáló abszolúte nincs. Ő ugyanis irt Hlinkának. Igenis jó barátságban voltak, amint-hogy Szkicsáknak is irt. Vele is barátságban volt míg a néppárt programját vallo ta. Azóta, hogy más nézetet vall egyszer sem állott vele szóba (Zajos helyeslés.) Igenis szívesen fogadják azt, aki a tótok közül táborukba áll, mert ezzel a hazának vél szolgálatot tenni. (Zajos helyeslés.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Szmrecsányi György: Személyes megtámadtás címen kijelenti, hogy tekintve Szki-csák egyéniségét és szavahihetőségét, bármit mond is, arra többé válaszolni nem fog. (Zajos helyeslés.)

Pető Sándor: Beismeri, hogy statisztikai adatai dolgában tényleg tévedett. Ellensége a betegpénztárak központosításának s részükre teljes autonómiát követel. Határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint terjesztessék ki a balesetbiztosítás köre a kereskedelmi alkalmazottakra, az összes ipari, tehát a kisipari műhelyek alkalmazottaira is, végül a cséplő-gép, gőzeke és bármely gazdasági gép mellett működő alkalmazottakra.

Szerényi József: Nem ajánlja elfogadásra Lányi Mór határozati javaslatát, mert egyrészt nem tartozik a javaslat keretébe s másrészt pedig a kereskedőket megterhelni nem lehet. Pető Sándor javaslata felesleges s ezért kéri Pető javaslatának mellőzését.

Ezután a részleges tárgyalás során Me-zőfi, Hajdu Frigyes, Ernszt Sándor tettek határozati javaslatokat, de Szerényi ellenzésére a Ház az indítványokat elvetette.

Ülés vége 2 órakor.

A kiegyezés válsága.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 19.

Wekerle ma reggel visszaérkezett Buda-pestre.

A jelek arra vallanak, hogy Wekerle bécsi utjának megvolt a kívánt eredménye. Wekerle tegnap délután, mint Bécsből értesültünk, felkereste Koritovszky osztrák pénzügyminisztert, kivel hosszabb ideig tanácskozott. Majd a kül-ügyminiszteriumba hajtatott, ahol már ott találta báró Beck osztrák miniszterelnököt. A három államférfi két órán keresztül tanácsko-zott egymással. Remény van arra ezek után, hogy az osztrák kormány aligha fogja meg-tenni azokat a lépéseket, melyekkel az osztrák lapok fenyegetőznek, ha a magyar kormány az autonóm vámtarifa parlamenti tárgyalásába fog. Az osztrák miniszterelnök kijelentette, hogy Prade miniszter beszédének felfogását, mely a

magyar közvéleményt felzaklatta, nem az osztrák kormány álláspontját tünteti fel, mert Prade választói előtt nem mint miniszter, hanem mint képviselő beszélt.

Az osztrák kormány távol áll azoktól a fenyegetésektől, melyeket az osztrák lapok hoztak. A vasárnapi távirati kérdéstétel is az osztrák kormány részéről nem óvást jelentett, hanem pusztán hivatalos közlést kívánt kapni.

A M—g határozottan állítja, hogy a két miniszterelnök tanácskozása a kiegyezés dolgában sokat javított a kiélesedett helyzeten. A két kormány sürgősen letárgyalja a kiegyezési kérdések második olvasását, de az osztrák kormány nem fogja ellenezni az autonóm vámtarifa parlamenti tárgyalását.

Az autonóm vámtarifa bizottsági tárgyalása különben már elhatározott dolog. Mint értesülünk, a képviselőház közgazdasági bizottsága csütörtökön délután 5 órakor tart ülést az autonóm vámtarifa tárgyában: A javaslat előadója hír szerint *Laehne* Hugó lesz. A közgazdasági bizottságtól átkerül azután a javaslat a pénzügyi bizottsághoz. Ezalatt a kormány az a számítása, hogy a kiegyezési tárgyalásokat folytassa. Hír szerint *Wekerle* a képviselőház legközelebbi ülésén fel fog szólalni, hogy precizirozza álláspontját a kiegyezés kérdésében.

A N. Fr. Pr. ma esti száma annak a reménynek ad kifejezést, hogy sikerülni fog a két kormány közt oly megoldást találni, mely mindkét felet ki fogja elégíteni. Szerinte is a kiegyezési tárgyalásokat a szakbizottságok újra megkezdik és pedig valószínűleg március hó elején.

Ma délután a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, melyen *Jekelfalussy* kivételével a kabinet minden tagja részt vett. A minisztertanácsban a miniszterelnök beszámolt bécsi útja eredményéről.

Szombatosok.

Már vasárnapi számunkban megemlékeztünk arról a zugfelekezetről, melynek létezése ugyan nem sok vizet zavart fel, de melyet, törvényesen el nem ismert felekezet alapítására irányuló mozgalomról lévén szó — a hatóság figyelmébe kellett ajánlanunk.

Figyelmeztetésünknek meg volt a kívánt eredménye. *Kemény* Ignác rendőrbiztos tegnap megjelent a szombatosok hivatalos gyülekezési helyén *Kolozsvári-utca 17. szám* alatt s a gyülekezetet feloszlatta.

A rendőrbiztos megjelenéséről, illetőleg a feloszlatásról a következőket adjuk.

Kemény Ignác ügyes rendőri jártosságára valló nyomozással minden nyom nélkül telkuttatta a gyülekezési helyiséget. A szombatosok gyülekezési helye *Kolozsvári-utcán Szőke* Sándor favágó magánlakásán van.

A szombatosok kedélyes kávézással kezdték meg a szertartást, mely alatt folyton érkeztek a tagok. Kávé után az asztal fehér abroszszal terítették le, középre vaskos bibliát helyeztek, míg az asztal széleire kisebb imakönyveket. A helyiségben a tagok részere üő helyül falócák szolgáltak.

Este háromnegyed nyolc órakor megkezdődött a szertartás.

Egy öreg ember harmonikát vett elő s a kellemetlen hangú hangszer mellett valami szombatos ének éneklésébe fogott. Tovább nem

folytathatták a szertartást, mert *Kemény* kijelentette, hogy ő azért jelent meg, hogy a gyülekezetet felosztassa.

Egy tag mindjárt kész volt egy citatummal, melyet *Mózes* könyveiből tanult be, s a mely a világi törvények és azok közegeinek tartozó engedelmességet parancsolja.

A szombatosok különböznek minden más vallástól. Az állatok közül csakis azok husát eszik, melyeket a zsidók, bort és bármilyen más szeszes italt nem isznak. Ugy az ó-, mint az ujszövetséget vallják. Hetednap *adventistáknak* mondják magukat. A szentírást maguk magyarázzák oly módon, hogy végeredményben mindig oda jutnak, hogy nemsokára itt lesz a világvége, melynek eljövételét vannak ők hivatalosan tanítani. Legbuzgóbb tagjai a reformátusok közül kerülnek. Fanatizmusuknak illusztrálására megemlítjük, hogy a tagok nem engedik magukat orvos által gyógykezeltetni, mert azt vallják, hogy ha Isten úgy akarja, akkor amugy is meggyógyul, ha nem akarja, akkor meg fölösleges az orvosi tudomány a betegnél.

A tagok száma Nagyváradon 13. Legtöbb a hívük az amerikai Egyesült Államokban, hol 65186 szombatos van.

A szombatosok felekezetében egyedül *Szőke* Sándor a nagyváradi lakos.

A tagok többi része mind vidéki, akik az 6 napjaikon bejönnek Nagyváradra minden körülmények közt is, csak hogy tanaikat vallhassák. Tagok vannak Biharmegyéből *Margittáról*, hol *Lázár* Sándorné fiával együtt igyekeznek a fanatikus gyülekezetnek tagokat toborozni. Hegyköszáldobágyról és Nagyvárad közeli helyeiből telnek ki a gyülekezet többi tagjai.

Az egyesület ezelőtt mintegy 5 évvel keletkezett Nagyváradon. Az óta most 4-ik helyen tartja összejöveteleit, de valószínű hogy a jelenlegi volt az utolsó. A feloszlatast a tagok mégsem fogadták oly nagy megadással, mint hirdették előbb, mert ma küldöttségileg fognak tisztelegni a főkapitánynál, hogy ügyüket megvédelmezzék. Ez azonban aligha fog sikerülni, mert bármilyen jámbor is a gyülekezet, mégis csak törvénytelen.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Február 21. este 6. Kath. liceumi böjti estély a jogakadémia disztermében.

Február 24. A Sport Egylet disztornája, a realiskola torna csarnokában, délután 4 órakor.

Március 7. este 6. Kath. liceumi böjti estély a jogakadémia disztermében.

Március 15. A Szacsavay-szobor leleplezése.

Március 21. este 6. Kath. liceumi böjti estély a jogakadémia disztermében.

Április 13. Kath. liceum zárünnepélye.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek**, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legújabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb bál és esküvői meghívók, ugyszintén mindenféle nyomtatványok jutányos árrban készíttetnek a legszebb kivitelben.

* **Az alispán hajduja.** Nagy Ignác pénzügyi számtanácsos kérdést intézett a belügyminiszterhez, hogy az alispán, kinek évi 1600 korona utiáltalánya van, jogosult-e a magával vitt megyei hajdu, tiszti szolgálta, után felszámítani utiköltséget. A belügyminiszter tegnap visszaküldte az aktát az alispáni hivatalba. A miniszter ugyanis nem mond addig határozatot, míg a pénzügyigazgatóság nem jelöli meg az okot, melyből e kérdés keletkezett. Az ügyet át fogják tenni a pénzügyigazgatósághoz, aki meg fogja tenni a kívánt jelentést.

* **Az udvarnagy betegsége.** Apponyi Lajos gróf udvarnagy állapotában ma reggel öröndetes javulás állott be. A beteg az éjjelt nyugodtan töltötte és hajnal felé nyugodt álomba merült. Reggel családjá tagjaival beszélgetett. Orvosai reménylik, hogy a javulás most már állandóbb. Ma reggel érkezett meg az udvarnagy Gyula fia. A betegnek láthatólag jól esett fia látása. Az orvosok súlyosnak ítélik a beteg állapotát, de nem reménytelennek. Ma délelőtt 1 órakor *Müller* Kálmán, *Herzl* Manó egyetemi tanárok és dr *Vajda* Vilmos, háziorvosa konziliumot tartanak.

* **Klementina hercegnő halála.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy *Klementina* szász koburg és gothai hercegnő született orleansi hercegnő, az udvari gyász legfelső rendeltetése szerdától, február 20 tól kezdődőleg tizenkét napon át a következő változtatással fog viseltetni és pedig: február 20 tól ugyane hó 25-ig bezárólag a mély és február 26-tól március 3-ig bezárólag a kisebb gyász.

* **Tisza István a totalizátorért.** Tegnap az urlovasok deputációja fölkereste a Házban *Wekerle* Sándor miniszterelnököt és *Darányi* Ignác földművelésügyi minisztert. A küldöttség a totalizátor eltörlésére irányuló mozgalom ellen jött oltalmat keresni a kormánytól. A küldöttségben részt vett gróf *Tisza* István is.

* **Hálátlan éjjeli vendég.** Folyó évi február hó 18 án *Abrudán* János Krisztina-u. 23. sz. a lakos panasolta, hogy néhány nappal ezelőtt *Német* Albert helynélküli cselédnek egy éjjelre szállást adott. *Német* *Abrudán* ezen szivességét azzal hálálta meg, hogy másnap mikor *Abrudán* hazulról eltávozott, ennek záros lakását feltörte s a szobában található ingóságokat és 11 korona készpénzt ellopott. A rendőrség *Német* Antal helynélküli cselédet letartóztatta, kit a nyomozat befejezte után a kir. ügyészségnek fog átadni.

* **Tömeges kivándorlás.** A kivándorlási arányok Biharmegye területén évről-évre növekednek. A növekedés oly hatalmas lendületet vett ez évben, hogy veszélyeztetve van a megye népessége. Míg 1905 ben az egész év alatt alig volt 800 kivándorló addig a múlt évben a 2600 at is meghaladta. Es jelenleg 1907 ben már ez ideig 820 utlevelet adott ki az alispáni hivatal. Ha ez így fog továbbra is menne az év végén 6000 nél több ember fogja elhagyni Magyarországot. Mert Biharmegyeből a kiadott utlevelek mind Amerikába szólnak. Leginkább gyérül a lakosság a kivándorlások miatt *Ermihályfalva*, *Tenke*, *Nagyszalonta* járásokban. A kivándorlástól eddig mentes *székelyhídi* és *belényesi* járások területén is mindinkább kezd jelentkezni a kivándorlás. A nagy kivándorlásoknak oka a sok hajóársaság üzérkedése, melyek ügynökei a népet arany hegyek ígéretével könnyen félre tudják vezetni Amerika partjait pedig elpárolognak, magukra hagyva a csalatkozó népet, mely kénytelen a testől munkáknak alá vetni magát csak hogy megéhetését biztosítani tudja.

* **Fenyeget az árvíz.** Az időjárás az egész országban nagy aggodalomra ad okot. Tegnap megint két ízben is havazott. Az ország majd minden részén nagy a hó s ha gyors olvadás áll be, óriási vízáradások lesznek mindenfelé. Biharmegye hegyei között is sok hó van s kilátásunk lehet a Sebes-Körözs és a Berettyó áradásaira. Mint értesülünk, a Sebes-Körös és a Berettyó vízszabályozó társulatok már megtették a szükséges intézkedéseket, hogy az esetleg bekövetkező árvizek készületlenül ne találják.

* **A jánosdai iskola.** Jánosda község képviselő testülete legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy községi iskolát fog építtetni. A határozatot tegnap terjesztették be közgyűlési jóváhagyás végett az alispánhoz.

* **Szóllóssy újabb szabadsága.** Szóllóssy Ferenc magyarországi főszolgabíró, kinek fegyelmi ügye ugy felzavarta a vármegye életét, tudvalevőleg régóta szabadságon van, tegnap ismét benyújtotta újabb hat hetes szabadság idő engedélyezése iránt kérelmét. A kérelem mellé csatolt orvosi bizonyítvány szerint Szóllóssy súlyos természetű betegségben szenved, melynek gyógykezélése végett Kolozsvárra kell mennie.

* **Halálozás.** Egy fiatal 16 éves leány: *Mátéh Mariska* tegnap délben elhunyt. Temegetése holnap, február 21 én délelőtt 11 órakor lesz a Párizs-utcai 5. sz. háztól.

* **A szegényügy rendezése** Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága a szegényügy rendezése céljából egy bizottságot küldött ki, amely ma, február 20 án délután 4 órakor ülést tart. Az elnök előterjeszti a bizottság tennivalóit, előadót választanak s kiegészíti magát a bizottság a különböző jótékony egyesületek képviselőivel, hölgy tagokkal stb.

* **Megfagyott ember.** A szokatlan hosszú hideg tél most ismét áldozatot kívánt. Mint margittai tudósítónk jelenti, tegnap reggel Nagy Sándor odaváló lakost halva találták a Liki hegyen. A vizsgálat alatt megállapították, hogy Nagy megfagyott. Az esetről jelentést tettek a királyi ügyészségnek.

* **Anyagyilkos milliomosnő.** Londonból jelentik: New-Yorkban óriási feltűnést keltett egy *Waldmann* Leopoldin nevű milliomos asszonynak letartóztatása, kit azzal vádolnak, hogy anyját megölte. *Waldmann* Leopoldin anyja rákbajban szenvedett s betegsége oly fájdalmakat okozott neki, hogy minduntalan arra kérte környezetét, hogy adjon neki mérget és vessen véget életének. Leánya teljesítette kérését s mérget adott neki, mely az asszonyt megölte.

* **Gyors bűnhődés** *Aponyi* Lajos debreceni vonatvezető tegnap délben Nagylétára érkezett a vonattal. Az állomáson nagy mennyiségű buza rakomány volt felhalmozva. — A buza zsákokba volt rakva, s a beraktározásra várt. *Aponyi* leszállva a vonatról a zsákokhoz ment s zsebkésével egy zsákot felakart vágni, hogy abból buzát vegyen ki. E szándéka közben a zsákok megcsuszta s maguk alá temették a vonatvezetőt. A gyorsan elősiető állomás személyzet csak holtan tudta *Aponyit* kiemelni a zsákok alól. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy a vonatvezető saját vigyázatlansága következtében vesztette életét. A vonatvezető lopási szándéka is megállapított, mert a zsákon meglátszott a vágás kísérletének jele, melyet megerősített a zsebkés is, melyet kinyitva az agyonnyomott ember kezében találtak.

* **Hirtelen halálozás.** Tegnap délután a Templom-téren a Szent László gyógyszerészár előtt *Stark* Józsefné 55—56 évesnek látszó özvegy nő összerogyott s meghalt. A hullát a mentők *Stark*né lakására szállították, hol megállapították, hogy a halál oka szívszélhűdés volt.

* **Gyilkosság vagy véletlen?** *Bukovics* János margittai lakos tegnapelőtt délelőtt vadászni ment *Molnár* Károly nevű társával. Este *Bukovics* egyedül tért haza s társának holmaradásáról nem tudott mondani semmit. *Molnár* elmaradása nem tűnt fel családjában, mivel már máskor is szokott kimaradni. Másnap, azaz tegnap reggel *Molnár* félholtan, erősen vérezve vánszorgott haza. Hogy mi történt vele, arról nem tudott semmi felvilágosítást mondani, mert eszméletlenül rogyott össze. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy *Molnár* Károly fegyvergyógyulást szenvedett. Az esetről azonnal jelentést tettek a királyi ügyészségnek, mely elrendelte *Bukovics*nek eskü alatt leendő kihallgatását. A kihallgatással a margittai járásbírósnak van megbízva. *Bukovics* állítása szerint *Molnár* tényleg ö lötte meg, azonban nem szándékosan. A tény megállapítása a nyomozati eljárásra van bízva.

EGYESÜLETEK.

Műkedvelő fényképezők köre — A műkedvelő fényképezők köre ma délután 5 órakor *Mezey* Mihály kir. közjegyző egyleti elnök lakásán *Kossuth* Lajos-utca választmányi ülést tart, melyen a kör újjászervezése kerül tárgyalás alá, kéretnek ennél fogva a választmány tagjai, hogy azon okvetlen megjelenni szíveskedjenek. Nagyváradi, 1907. február 18. *Mezey* Mihály.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Szerda: Gül baba.
Csütörtök: Boszorkányvár.
Péntek: A Mult (bemutató).
Szombat: A Mult.
Vasárnap: Kék asszony.

Gül baba. Valahányszor megcsendülnék a színpadon a »Gül baba« bájos melódiái, mindig újra és újra fölhangzik a nézőtérben a taps. Aig tett még operette olyan nagy népszerűsége szert, mint a Gül baba, amelynek Gábor diák szerepét ma este is Károlyi Leona játssa.

Boszorkányvár. A vasárnap este nagy sikerrel fölújított »Boszorkányvár« előadását csütörtökön megismétlik. A csütörtöki előadás siker dolgában előreláthatólag nem fog mögötte maradni a vasárnapinak.

Kék asszony. Régen volt a nagyváradi színháznak olyan nagysikerű reprize, mint amilyenek a »Kék asszony« vasárnapi előadása ígérkezik. Evekkel ezelőtt már színre került volt Nagyváradon a »Kék asszony« s olyan hatalmas sikert aratott, hogy a közönségnek ma is élénk emlékezetében él.

A Mult bemutatója. Hovatovább jobban közeledik *Sardou* remek művének bemutatója, annál nagyobb érdeklődés nyilvánul iránta a közönség körében. »A Mult« pénteki premierje szenzációs esemény számba fog menni

s mindenképen indokolt a várakozás, amelylyel a hatalmas színmű bemutatója elé tekintenek.

Első nagyváradi tejjgazdaság.

Nagyobb uradalmakkal kötött egyezség foiytán naponta fejt

friss tejet

— mely minőségre minden kezelést felülmul, — házhoz szállít bármily kis mennyiségben is.

Minden megmaradt tejmenyiségből technikai uton *kitünő tea vaj* állít elő, melynek minden darabjain a valódiságot a czéggelzés biztosítja

A tej kitünő minősége és táptartalma minden vidékről beszallított tejet felülmul s a kihordás pontosságát minden gazdasszony előnyére szolgál.

Lefölözött, sütésre alkalmas tej literenként 8 fillér. — Nagyobb és állandó vételnél árkedvezmény.

Író, tejszin, turó, tejföl bármikor kapható. Megrendelés bármely kihordónál, vagy a Menház-utca háta mögött **Grünfeld Áron** lakásán, Liget-utca, 13. sz. a. eszközölhető.

TÁVIRATOK.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, febr. 19. (Saját tud. távirata. *Pejacsevich* horvát bán ma felkereste a képviselőházban *Wekerlét* és vele hosszasan tárgyalt. A bán nem utazik Bécsbe, mint eleinte hire járt, hanem még néhány napig a fővárosban marad és ezután visszautazik Zágrábra.

Jekelfalussy a Tátrában.

Budapest, február 18. (Saj. Tud. Táv.) *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter 10 napi tartózkodásra Tátralomnicra utazott.

A német császár trónbeszéde

Berlin, február 19. A birodalomgyűlés mai megnyitó ülésén a császár trónbeszédet olvasott fel, amelyben kijelenti, hogy a német nemzet azt bizonyította, hogy a nemzet becsületét és javait biztos védelemben akarja tudni és azt óhajtja, hogy távol kicsinyes pártérdekektől és pártszellemtől azokat hiven és szilárdan őrizze. Ahol a nemzeti érzés oly hatalmas, ott a haza sorsa biztosítva van. Valamint én hozzászóltam, hogy az összes alkotmányos jogokat és jogszabványokat lelkiismeretesen őrizzem és tiszteljem, úgy bizom az új birodalmi gyűlésben, hogy a kulturnemzetek között elfoglalt állásunkat tetterősen és értelmesen megvédeni és megszilárdítani fogja. A trón-

beszéd kijelenti, hogy a délnyugati és keletafrikai súlyos válságon a birodalom túl van. Biztosítja azon bátrakat a haza hálájáról, akik a konok és álnok ellenséggel folytatott küzdelmekben megőrizték a német fegyverek becsületét. Bejelenti, hogy gyarmatügyi hivatal létesítették, továbbá, hogy a német-délnyugatafrikai gyarmatosok, amennyiben kárt szenvedtek, kártalaníttatni fognak. A választási küzdelem gátat vetett az állam békés fejlődésére és a társadalom nyugalomát veszélyeztető mozgalomnak. A szövetséges kormányok készek a Nagy Vilmos szellemében megkezdett szociális munkát folytatni.

A felségsértések tárgyában törvényjavaslat készül. A politikai helyzet arra enged következtetni, hogy a béke továbbra is fennmarad. Szövetségeseinkkel a régi szivélyes viszonyban állunk, a többi hatalmakkal való összeköttetésünk jó és korrekt. A trónbeszéd megemlékezik a második hági békekonferenciára szóló meghívás elfogadásáról és a következőképpen végződik: Bár csak a nemzeti érzés és a cselekvésre való akarat, amelynek szülötte e birodalmi gyűlés, hatását e birodalmi gyűlés munkásságában is éreztetné a német haza nagy hasznára.

Az osztrák választások.

Budapest, február 18. (Saját tud. táv.) Az osztrák képviselőválasztások határnapjával május hó 14-ét tüzték ki. Az esetleges pótválasztások határnapja pedig május hó 23-ika.

Lueger állapota.

Bécs, február 19. Lueger polgármester állapota ma délelőtt is meglehetősen jó volt, ámbár az éjjelt kissé nyugtalanul töltötte.

Öngyilkos méregkeverő.

Budapest, február 18. (Saj. Tud. Táv.) Temesvárról jelentik, hogy Bogyok Lenka, a knézi méregkeverő asszonyok feje, tegnap az ottani fogház magánzárkájában felakasztotta magát.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, február 19.

Buza április	— — —	14.92	—	14.96
Rozs április	— — —	13.58	—	13.60
Tengeri május 1907	— — —	1630	—	10.40
Repeze aug.-ra	— — —	26.50	—	26.70
Zab ápr.-ra	— — —	15.00	—	92.78

Értéktözsde.

Budapest, február 19.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 február 19-én.

Magyar aranyjáradék 4%	— — —	114.—
Magyar koronajáradék 4%	— — —	95.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	84.60

Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	95.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—	—
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	—	202.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	—	151.50
Osztrák járadék ezüstben	— — —	99.20
Osztrák járadék papirban	— — —	100.25
Osztrák korona járadék	— — —	117.30
Osztrák járadék aranyban	— — —	99.30
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	157.—
Magyar hitelbank részvény	— — —	17.65
Városi villamosvasut	— — —	836.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	686.—
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	687.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	19.08
Német birodalmi márka	— — —	117.52
London vista	— — —	241.07
Páris vista a	— — —	95.45
20 márkás arany	— — —	23.48

NYILTTÉR.

Egyszeri vásárlás által mindenki meggyőződik, mily olcsón lehet az újonnan megnyílt

**|| arany, ezüst, ékszer ||
és óra áruházban ||**

vásárolni,
Fő-utca 5. sz.

(volt Czillér-féle üzlethelyiségben).

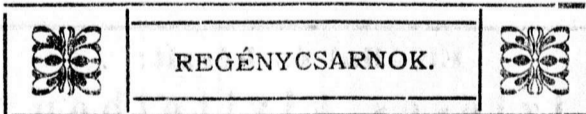
1 finom nickel óra	2 frt. 50kr.	Órák, ékszerek és órák-ékszerek árak 1000 forinttól 10000 forintig.
1 finom acél óra	2 frt. 75kr.	
1 valódi ezüst óra	5 frt. — kr.	
1 arany női óra	12 frt. — kr.	
1 arany férfi óra	25 frt. — kr.	
1 20 grm. arany férfi lánc	24 frt. — kr.	
1 35 grm. női Lorgnon lánc	41 frt. — kr.	
1 4 grm. karika aranygyűrű	5 frt. — kr.	
1 3 grm. fejcs aranygyűrű	3 frt. 50 kr.	
1 ingaóra ütőszerszeggel	8 frt. — kr.	
1 falióra ütőszerszeggel	2 frt. 50 kr.	
1 ébresztőóra	1 frt. 50 kr.	

Uj órákért 5 évi jótállás.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközök, meg nem felelő árut visszacserelek. — Altalam javított órák és ékszerek, mint újak kerülnek ki műhelyemből 3 évi jótállás mellett, rugótörés esetén is. Tessék árjegyzéket kérni.

HERBST FÜLÖP,

amerikai mű-órák és ékszerész.

A titok.

— Bűnügyi regény. — 61.
Írta: Fergus Hume.
— Angolból. —

Tehát: még akkor vándoroltam ki Victóriába, amikor a gyarmat éppen fejlődni kezdett. Néhány száz tontot örököltem egyik nagynénától és ezzel indultam el az új világba. Szorgalmas és szerencsés voltam: akár mibe fogtam, sikerült, s mivel még otthon azt tanultam, hogy aki a föld, azé a hatalom, minden pénzemen földet, illetőleg telkeket vásároltam Sydneyben és Melbourneban. Ez a spekuláció hihetetlenül jól ütött ki, s mikor az aranymezők fölfedezésével megindult a népek vándorlása Ausztráliába, pár év alatt én lettem Viktória-gyarmat leggazdagabb embere.

Mivel az aranyláz soha se bántott, letelepedtem Melbourne közelében egy juhásztanyámon; s onnan rándultam be a városba, ha néha kedvem kerekedett egy-egy görbe napra. Egy ily alkalommal ismerkedtem meg Rosanna

Mooreval, aki akkoriban Melbourne elsőrendű szinpadai csillaga volt, ünnepezt, irigyelt primadonna táncosnő, akinek lábainál ott hevert az egész város aranyifjúsága. Én is versenyeztem Rosanna szívéért. S mivel fiatal, csinos és gazdag voltam, az ünnepezt táncosnő szívesen meghallgatott, sőt mikor megkértem a kezét, hogy legyen a feleségem, ebbe is beleegyezett.

Megesküdünk tehát, még pedig titokban, mert Rosanna nem akarta közhírré tenni az esküvőnköt, mivel az anyja, aki sárkánytermészetű asszony volt, semmi áron se akarta, hogy Rosanna lekösse magát és sorsát egy férfihöz. Mind a mellett mezei birtokomon, ahová elvittem Rosannát, úgy éltünk, mint férj és feleség s ez volt szerelmünk legboldogabb korszaka. De nem tartott soká, mert Rosanna megunta a falusi nyugalommal járó csöndes egyhangúságot és minduntalan visszavágyódott a zajos városba. Én erről hallani se akartam s e miatt gyakran heves jelenetek folytak le közöttünk, amelyeknek végeztével azonban rendesen ismét összebékéltünk.

»En őszintén mondhatom, hogy nagyon boldog voltam, kivált mikor egy kis leányom is született, akit véghetelelenül szerettem. Rosanna azonban egyre duzzogott folyton visszavágyott a városba, s mivel én erről hallani se akartam, naponta megújultak közöttünk a családi zsörtölődések. Végre egyik barátom, Frank Kelly, aki épp oly csinos, ügyes és vakmerő fickó volt, mint én magam, lassanként annyira befészkelte magát a feleségem szívébe, hogy nem volt tovább maradásuk az én közlemben.

»Történt egyszer, hogy hosszabb utra kellett mennem hazulról s mire vagy egy hét múlva visszajöttem, már csak hült helyét leltem a feleségemnek és leányomnak. Frank Kelly megszöktette őket s mire én utánok eredtem és megérkeztem Sydneybe, ők már két nappal előbb gőzösre ültek Anglia felé. Az első hónapokban rettenetes sokat szenvedtem és bánatomban szörnyű kicsapongásokra, tivornyákra vetemedtem. Barátaim mind azt hitték, hogy Rosanna csak a kedvesem volt s megnyugodtam abban, hogy egy kis idő múlva elfelejték mindent s megint a régi jó cimborá leszek.

»Fél esztendeig tarthatott ez a féktelen életmód, amelynek az vetett véget, hogy a jó szerencse utamba hozta az áldott angyalt, aki később a feleségem lett. Ekkor ismerkedtem meg második feleségemmel s nemsokára annyira egymásba szeretünk s annyira nem titkoltuk szerelmünket, hogy mindenki csak az esküvő napjának a kitűzését várta. Hogy mit szenvedtem én ez alatt, emberi elme el se gondolhatja; tudván, hogy Rosanna Moore törvényes hitvesem, nem is gondolhattam arra, hogy újra nősülök, mert a bigámiát nagyon szigorúan bünteti a törvény s a feleségem szerelmét és bizalmát nem jutalmazhattam azzal, hogy magammal együtt őt is a gyalázatba rántsam.

»Ekkor egész váratlanul levelet kaptam Angliából egy fiatal orvostól, hogy a feleségemet Rosanna Mooret, elgázolta egy kocsi Londonban s hogy a boldogtalan az ő kezelése alatt halt meg a kórházban. Azonnal irtam az orvosnak a részletekért és Rosanna Moore halotti bizonyítványáért; s kaptam is tőle újságokat, a baleset részletes leírásával s egyuttal megkaptam a Rosanna Moore haláláról szóló hiteles hatósági bizonyítványt.

»Most már semmi se állt utjában boldogságomnak; nőül vehettem második feleségemet s a multa örök látólt borithattam. S valóban, boldog is voltam; mikor pedig leányom, Madge, született, az egész világon se volt nálam boldogabb férj és apa. Feleségem korai halála nagyon lesújtott s ez a fájdalom sokáig sajgott szívemben, — de Madge leányom szeretete csakhamar pótolta hitvesemét is, úgy hogy ismét teljesen boldog voltam. Ekkor jött házukhoz Brian Fitzgerald, akit én is, Madge is, nagyon megszerettünk: s midőn Brian megkérte tőlem Madge kezét, én a legnagyobb örömmel ígértem azt oda neki.

(Folyt. köv.)

1906—817/4. B.

Ő Felsége a király nevében!

A belényesi kir. járásbíró, mint büntető bíróság becsületsértés vétségével vádolt T. Thury Ignác elleni büntetőben a Pollitzer Simon magánvádó által emelt vád felett a Belényesben 1906. évi november hó 28-án Dr. Pognár János mint bíró, Tóth Ferenc jegyzőkönyvvezető s Dr. Schönzweig Béla ügyvéd mint magánvádó képviselője s dr. Csordás János védőügyvéd helyettese részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után a következőleg ítélte:

A kir. járásbíró T. Thury Ignác vádlottat aki 54 éves gelencei születésű, belényesi lakos, róm. kath. vallású, nős, 6 gyermek atyja, kir. közjegyző, vagyonos, katona volt, bűnösnek mondja ki a B. T. K. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében a miatt, hogy 1906. évi október 19-én Pollitzer Simon magánvádót «Pollitzer még szabad lábon van?» kifejezésekkel illetve s ezért ugyanezen § alapján a B. T. K. 91. §-ának alkalmazásával az 1892. évi XXVII. t-cikkben előírt célokra fordítandó, 15 nap alatt és különbeni végrehajtás terhe mellett a bíróságnál fizetendő, behajthatatlanság esetén a B. T. K. 53. §-a alapján egy (1) napi fogházra átváltotajandó husz (20) kor. pénzbüntetésre ítéli.

Kötelezi továbbá a vádlottat a Bp. 480. §-a alapján arra, hogy a felmerülő büntető költségeket az 1890. évi XLIII. törvényekben meghatározott módokat szerinti a kir. államkincstárnak megtérítse; — úgyszintén arra is, hogy a B. T. K. 277. §-a alapján Pollitzer Simon magánvádó kérelmére, az ez által a Nagyváradon megjelenő «Nagyvárad Napló» című napilapban jelen ítélet közzétételével felmerült, Pollitzer Simon részéről igazolt közzétételi, ezáltal pedig harminc (30) kor. utánjárás költséget 15 nap alatt és különbeni végrehajtás terhe mellett megfizesse.

Dr. Schönzweig Béla ügyvéd munkadíját Pollitzer Simonnal szemben 30 koronában, — Dr. Csordás Jánosé T. Thury Ignáccal szemben 20 koronában megállapítja.

INDOKOK:

Pollitzer Simon amiatt emelt vádat T. Thury Ignác ellen, mert az őt f. évi október hó 19-én «Pollitzer Simon még szabad lábon van!» kifejezésekkel illetve s kérte vádlott megbüntetését a becsületsértés vétsége miatt.

Dr. Csordás János ügyvéd a tárgyaláson képviseltje nevében tagadta, hogy ez a vádbeli kifejezéseket hasz-

nálta volna magánvádóval szemben s amennyiben ezen kifejezésekkel tényleg élt volna is vádlott, — tagadta, hogy azok becsületsértők lennének. A hit alatt kihallgatott Goldstein Manó, Tisch Sándor és Hadzsi György tanúk vallomásaival beigazolást nyert, hogy vádlott T. Thury Ignác f. évi október hó 19-én midőn a bírói kiküldött a vádlottal közöe háztartásban él, ennek anyósa ellen Pollitzer Simon javára a végrehajtást fogatosította, a következő kifejezésekkel élt: «Pollitzer még szabad lábon van?» s illetve Tisch Sándor tanu szerint: «Pollitzer Simon még szabadlábon van?»

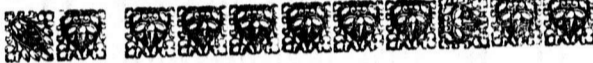
Mint hogy a kérdéses alkalommal Pollitzer Simon volt a végrehajtató s nem egy más Pollitzer nevű egyén s így vádlott az inkriminált kijelentést kétségen kívül csakis végrehajtató Pollitzer Simonra vonatkoztatta, — amit Tisch Sándor tanu határozottan bizonyított. — Mint hogy eme kifejezések meggyalázzók, mivel magánvádót azokkal egy rovott életű személyhez hasonlítják, ezt egy ily egyénnek bélyegzi, — vádlott ellen a bíróságnak a becsületsértést megállapítani s e vétségben őt bűnösnek is kimondani kellett.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményként volt veendő vádlott javára büntetlen előélete, továbbá a vétség elkövetésének idejében amiatti igazolt kedély állapota, hogy magánvádó a végrehajtást, mely nem vádlott ellen volt vezetve, vádlott vendégeinek jelenlétében fogatosított.

Az ítéletnek egyéb rendelkezései a felhívott törvény egyéb §§-ain alapulnak.

Belényes 1906 november 28-án.

Dr. Pognár János,
kir. járásbíró.

1608—1907. B. sz.

Ő Felsége a király nevében!

A nagyvárad kir. törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróság, becsületsértés vétsége miatt vádolt T. Thury Ignác elleni büntető ügyben, melyben a belényesi kir. járásbíró 1906. évi november hó 28. napján 1906 B. 817/4 szám alatt ítéletet hozott, védő részéről a bűnösség megállapítása miatt bejelentett felebbezésre folytán Mile Mihály kir. táblabíró elnöke alatt Mihályházy Kálmán és Dobozy György kir. törvényszéki bírók, valamint Fábry Albert kir. törvényszéki joggyakornok mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett dr. Csordás János ügyvéd helyett Lázár Aurél ügyvéd helyettese dr. Papp Romulus ügyvédjelölt mint védő, dr. Schönzweig Béla ügyvéd helyett dr. Fenyő Sándor ügyvéd helyettese dr. Fodor

Gyula ügyvéd helyett Jánossy Gyula ügyvédjelölt, mint magánvádó képviselője jelenlétében 1907. évi Január hó 24-ik napján tartott nyilvános főtárgyalás alapján következőleg ítélte:

A kir. törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróság, a kir. járásbíró ítéletét a bűnösség, minősítés és a büntetés kiszabása tekintetében helyben hagyja, az ítéletnek a hirlapban való közzététel elrendelését tárgyzó részét megváltoztatja olyképen, hogy T. Thury Ignác vádlottat kötelezi hogy az ezen ügyben hozott első és másod bírói ítéleteket indokokkal együtt, a Nagyváradon megjelenő valamelyik hirlapban a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15. nap alatt közzé tegye s azt azt igazoló hirlapi példányt a belényesi kir. járásbírósnál mutassa be. Ellen esetben eljogosítja Pollitzer Simon főmagánvádót, hogy az ítéletet vádlott költségére az általa választandó a Nagyváradon megjelenő valamelyik hirlapban közzé tegye.

Kötelezi a Bp. 480 §-a alapján T. Thury Ignác elítélt vádlottat, hogy Pollitzer Simon főmagánvádó részére ügyvédi képviselői költség fejében 10 koronát 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett megfizessen.

Dr. Csordás János és dr. Schönzweig Béla ügyvédek díját saját feleikkel szemben a Bp. 485 §-a alapján 10—10 koronában megállapítja.

INDOKOK:

Az első bíróság ítélete, a bűnösség, minősítés és a büntetés kiszabása tekintetében megfelelő indokai alapján volt helyben hagyandó.

Az ítéletnek a hirlapban való közzététel tárgyzó, részét azonban a rendelkező részben meghatározott módon meg kellett változtatni azért, mert a hirlapok tekintetében Belényes Nagyvárad vidékének tekintendő miután köztudomás szerint oda legnyugabb rész nagyvárad hirlapok járnak; s így nem egy határozottan megjelölt hirlapban való közzétételre kellett a vádlottat kötelezni, hanem a bitv. 277 §-a értelmében valamelyik hirlapban való közzétételre, mire tekintettel arra, hogy a közzététel a büntetés jellegével bir, első sorban a vádlott volt kötelezendő és csak amennyiben az annak elegend nem tenne, jogosítandó fel a főmagánvádó arra hogy azt vádlott költségéreszközöltesse.

Egyéb intézkedés a felhívott §-okon alapul.
Nagyváradon 1907 január 24-én

Mile Mihály,
a felebv. tanács elnöke.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszkoztetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
táncrendek, etlapok,
napárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyasziapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Baros u. 60. sz. a. volt Mandel féle házban)

4 szoba,

fürdő szoba s hozzá tartozó mellékhelyiségből álló lakás **1907. január 1-től kiadó**
Értekezhetni a: *Polgári takarékpénztárnál*
Kossuth u. 4 sz.

Egy két jó családból való,
2-3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent. László nyomdában.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

a

„TISZÁNTÚL”

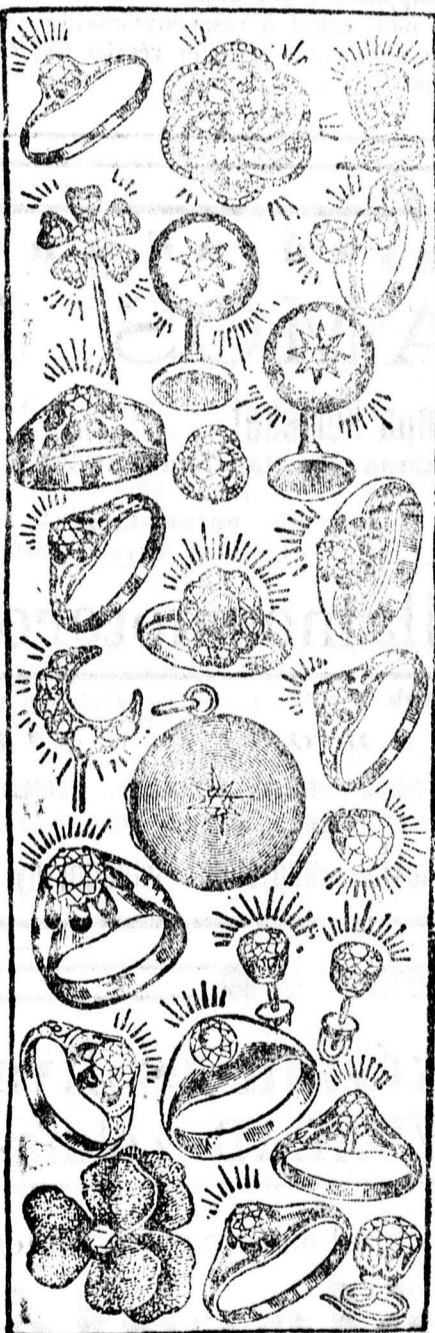
kiadóhivatalában.

Utolsó ármérséklés!

1 Korona! Darab 1 Korona! Darab 1 Korona!

Ez azon ár, amelyre ön várt!

TUDOR-ból

még mindig nagyszámu ékszertárgyak vannak raktáron, a
hires

gyémántokkal

kirakva, melyeket még a szerződés lejáratá előtt folyósítani
kell, ennél fogva elhatároztuk, hogy még

egy utolsó áldozatot

hozunk. Még mindig nagy választék van raktáron u. m.
gyűrűk, melltűk, nyakkendőtűk, függők, kézelő- és mell-
gombok, függelékek stb. stb. melyek gyönyörűen ragyogó

TUDOR GYÉMÁNTOKKAL

a világ legszebb utánzata vannak kirakva.

Ezelőtt

8

Koronáért

lettek eladva

ma a
neveltséges
csekély
árban

1

darabonként
Koronáért

lesznek eladva
(Foglalással együtt)

Tudor Gyémántok kaphatók kizárólag csak.

Czillér Imre czégnél

NAGYVARAD, Fő-utca 5,

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1907. január 1-én nyitja meg
12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, paró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valószínű gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletre után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

683 | 907.

Pályázat ösztöndijra.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur pályázatot irt ki a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által alapított 30000 koronás külföldi tanulmányuttra szánt ösztöndijnak kamataival. Az ösztöndij 1350 korona összege ezuttal felső ipariskolát kiváló eredménnyel végzett ifjunak adatik ki.

A pályázat feltételei a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara hivatalos helyiségében naponként délelőtt 8 órától délután 2 óráig megtekinthetők. A pályázati kérvények, a mélt. Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urhoz címezve, f. évi március hó 10-ig a nagyvárad kereskedelmi és iparkamarához nyújtan-dók be.

Nagyvárad, 1907. február hó 18. án.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:
Huzella Gyula, Dr. Sarkadi Lajos,
kir. keresk. tanácsos, elnök. titkár.

MAGYAR BANK Részv.-társaság NAGYVÁRADON.

Alapszabályaink 10 §-a értelmében ezennel felhívjuk t. részvényeseinket hogy az esedékes részleteket pénztárunknál azonnal befizetni sziveskedjenek, Nagyvárad, 1907. február hó 14-én.

Magyar Bank igazgatósága

Kivonat az alapszabályokból.

10. §.

A részvények árösszege a jegyzésnél kifizetett 10%-on felül a következő részletekben fizetendő:

a) Az alakuló közgyűléstől számított tíz nap alatt 20%, azaz részvényenként 40 korona.
b) A többi 10% 1907. évi február hó 5-től kezdődőleg minden hó 5-ik napján esedékes havi 10%os, azaz részvényenként 20 koronányi részletben.

A fizetések mindenkor Nagyváradon a részvénytársaság üzlethelyiségében teljesítendők.

Az esedékes részletek befizetésével késlekedő részvényjegyzőkkel szemben az esedékesség után 8 nap leteltével jogosítva van a részvénytársaság a késedelmes részvényjegyzők által jegyzett részvényeket bíróság avagy közjegyző közbenjárta nélkül magánaton értékesíteni, mely esetben a befolyandó vételárból 6% késedelmi kamat és a 9-ik §-ban meghatározott átruházási díj és illeték levonása után megmaradó összegre a részvényjegyző igényt tarthat, de csak az esetben, ha annak felvétele végett a fizetési határidő lejártától számítandó egy éven belül jelentkezik, különben ez a maradvány a részvénytársaság tartalékalapjához csatoltatik.

Ez a rendelkezés nem érinti a részvénytársaság azon jogát, hogy a fenti eljárás mellőzésével a részvényjegyzőkön az esedékes részleteket 6% késedelmi kamattal együtt törvényes uton behajthassa.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, ha nydos (matt), színes fényképész-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett
ivlámpák

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

— **villamosvilágítási** —

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávát szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

HAÁSZ MANÓ női kézmű- és divatáruháza NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején

Farsangra szükséges báli dolgokat, ruha behuzatokat, gasokat, flittereket a

legnagyobb választékban

lehet kapni. — Ugyisint minden faj csipkékben nagy raktár.

— AZ ÁRAK FELÜLMULHATATLAN OLCSÓK. —